

Küsimused hr. Andres Sutile

1. Millal härra ministri arvates 2019 tase siis saavutatakse? Hetkel öeldu, et kiiremini kui praegu prognoositakse ei ütle kahjuks midagi.

Väliturismi jõulisemat taastumist on oodata alates järgmisest aastast, kuid kriisieelse taseme saavutamine võtab ilmselt kauem aega. Väliturismi taastumine jääb Rahandusministeeriumi kevadise majandusprognoosi kohaselt suuremalt jaolt 2022. aastasse ning reisiteenuste taastumine ulatub ka 2023. aastasse.

2. Tere Andres! Kas see, et te hakkate ministeeriumis tegelema immuniseerimistöendi rakendamisega tähendab ka seda, et te vaatate piiriülese liikumise teemat ja selle rakendamist? Hetkel see teema jätkuvalt 4 maja vahele kukkunud.

Covid-pass võimaldab tagada inimeste vaba liikumise ja taastada rahvusvaheline reisimine – koostöö nii Eestis kui EL üleselt on siin väga oluline ning MKM annab siin oma panuse.

Piiriülese rakendamise teemal MKM poolt veame klienditeekonna kaardistust ja soodustamist – soovime taastada olukorra, kus piiriületus on kliendile tehniliselt sama lihtne kui enne covidit. Hetkel oleme koostööd tegemas IT-ettevõtjate ja vedajate vahel, et mugavalt kliendile tõendiga piiriületust võimaldada.

3. Lisaks EMTAK koodile, oleks vaja ka Statistikat parendada, et reisibürood ei oleks nn MUU kategooria all

EMTAK-koodid lähtuvad Euroopa taseme NACE koodidest, mille puhul tuleb tagada võrreldavus ka EL tasemel, mistõttu siseriiklikult EMTAK-liigitust muuta ei saa.

4. Me olime väga nõrдинud eelmise toetuse osas, mida kõigile ei jätkunud ja mida vähendati proportsionaalselt. Proportsionaalsuse aluseks oleks pidanud võtma toetuse esitamise tingimused, milleks oli 100% 2019 tasutud tööjõumaksud. Ja nüüd ärevusega näeme, et järgmine meede on täpselt samamoodi ja meile tundub, et veelgi rohkem nõrritavam. Sest tundub, et on suured ja kenad numbrid, sest lagi on nüüd viidud 600 000lt 900 000le. Samas on öeldud, et jälle kui ei jätku, siis proportsionaalselt kõik väheneb. Ja samas kui me loeme seda meedet ja vaatame seda valemit, siis ütleme nii et piltlikult öeldes Jaanipäevaks õlleraha me vist saame, aga ka seda mitte kõikidele töötajatele. Kas on võimalik kuidagi neid meetmeid muuta. Kui restorani avatakse nüüd peagi, siis suveks siia turiste ei tule ja massiliselt välja ka reisita ilmselt enne septembrit kui vaksineerimispassid on kasutusele võetud.

Nõ. VOL4 toetuste eelarve on piisav ja toetussummade proportsionaalset vähendamist sel korral ei tule. Prognoosime, et juuni lõpuks saavad kõik toetused välja makstud ja vähendamisi ei tehta. VOL3 toetuste eelarve oli kahjuks väga piiratud, mistõttu EAS oli sunnitud tegema proportsionaalseid vähendamisi, et toetust saaksid kõik, kes taotlesid. Proportsionaalse vähendamise arvutuskäik lähtus VOL3 määruse tingimustes ettenähtust.

5. Ega ei ole plaanis vähendada välissaatkondade majandusametnikke?

Sellist plaani ei ole

6. Vaadates erinevatele sektoritele määratud toetussumma arvutamise valemeid, nähtub kaks tendentsi, mille vastu ma Estravel AS esindajana jõuliselt protesteerin:

1) reisi-ettevõtetele ja messikorraldajatele määratud protsent (60% palgakuludest) on oluliselt väiksem, kui muudele sektoritele (70-90%). See on ebaõiglane. Kõik on kriisis pihta saanud samamoodi ja neid, kes on (kahjumi hinnaga) suutnud praeguseks töökohti säilitada, peab toetama ühesuguse loogika alusel.

Kui seda ei tehta, siis on mh kindel see, et nt Venderloo Veod OÜ, kes eelmise toetusvooruga sai maksimumsumma, esinedes reisikorraldajana, esineb nüüd järgmises toetusvoorus bussifirmana (mida ta ka tegelikult on) ja saab toetuse 90% arvestusega. Kokkuvõttes saab Estravelist palju kordi väiksemate tööjõukuludega firma Estravelist rohkem kriisitoetust. Kas see on Teie arvates õiglane?

2) mikroettevõtjaid, kelle arvestuslik summa tuleks pea olematu, kuid keda samas numbriliselt on palju rohkem kui muid ettevõtteid toetatavates sektorites, toetatakse miinimumsummaga 3000 eur (kohati isegi 7500 eur). See tähendab, et kui ettevõtte X tööjõukulud olid veebruaris nt 100 eur, ja käibelangus märtsis 80%, saab ta 144-216 eur asemel toetust 3000 eur. Mis omakorda tähendab, et tema puhul on reaalne tagastusprotsent mitte 60-90% tööjõukuludest, vaid üle tuhande protsendi (!). Kust pärineb poliitiline otsus mikrofirmasid niivõrd drastiliselt eelistada väike- ja keskmistele ettevõtetele?? Mikroettevõtete toetusloogika peaks olema ju sama, mis VKE toetusloogika.

VOL4 meetme eesmärgiks on toetada märtsi, aprilli ja maikuu jooksul VV poolt suletud olnud ja/või kriisist enim mõjutada saanud ettevõtteid püsikulude kandmisel, täiendamaks Töötukassa toetust. Täpsemad toetamise tingimused ja arvutamise valem lähtub sektorite eripärast. Kui reisi-ettevõtete suurim kulu on kulu tööjõule, siis nt majutuses, spaades ja toitlustuses on muude püsikulude osakaal suurem, mistõttu toetuse arvutamise valemis on seda ka arvestatud. Toetuse miinimumsumma 3000 eurot on ette nähtud kõigile ettevõtjatele, mitte ainult mikro- või teistele väikestele ja keskmistele ettevõtjatele. Seda ikka selleks, et anda ettevõtjatele paremad võimalused igapäevaste majandamiskulude katmiseks.

7. Eelmisest toetusmeetmest sai turismisektor ca alla poole lubatust kuna kõigile kes kvalifitseerusid toetuse saamiseks raha ei jätkunud.

Nüüd on raha piisavalt (27milj.) ja ilmselgelt ei suudeta uue abimeetme valemi järgi suuremat osa sellest rahast sektorile jagada, see valem lihtsalt ei võimalda seda. Kas ei võiks nüüd need kaks ühendada ja maksta sellest 27'ist miljonist lisaks ka eelmise toetusmeetmega saamata jäänud osa välja? See näeks aus välja ja Valitsus on oma lubadused täitnud. Praegu on nii et kummastki toetusmeetmest jõuab turismisektorini vaid näpuotsaga ja ettevõtjaid aitab vähe. Selline otsus peaks olema ministri pädevuses küll?

VOL4 eelarve on praegu piisav kõikidele ettevõtjatele kogu taotletud toetuse välja maksmiseks. Kui jäägi suurus selge, saab teha otsused selle edasiseks kasutamiseks. Konsulteerime kindlasti ka turismiliitudega.

8. Miks selle aasta toetused piiritleti ainult EMTAK kood 791-ga?

Kui eelmisel aastal oli üks kord toetust võimalik saada ka näiteks EMTAK 79901 koodiga siis edaspidi on piiriks seatud 791 kood.

Millest selline otsus (strateegiline?), kas selles osas võiks oodata tulevikus ka veidi avaramat pilku selles plaanis?

VOL 4 toetuste osas oli hoiak, et toetuse saamine kitsendataks tegelikele reisibüroodele ja -korraldajatele, st N791. Põhjus ikka selles, et piiratud vahendid läheks võimalikult õigele sihtgrupile. Tõsi küll, N799 all on mõned üksikud reisiettevõtted, aga samas võimaldab N791-le keskendumine sihtida vahendeid oluliselt täpsemalt. Edaspidi loodame, et uusi toetuspakette ei ole enam vajalik töötada ning selliseid valikuid enam tegema ei peaks.